

Nr 91.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående lönegradsplacering för viss biträdes- och hålkortspersonal jämte i ämnet väckt motion.

(5:e avd.)

I propositionen nr 134 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för den 13 mars 1953, föreslagit riksdagen att *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i de för berörda myndigheter gällande personalförteckningarna som framgår av de i statsrådsprotokollet återgivna detaljförslagen, *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att meddela de övergångsbestämmelser som kan påkallas vid genomförandet av nämnda förslag, *dels ock* bemyndiga Kungl. Maj:t att för budgetåret 1953/54 medge de överskridanden av maximerade anslag och anslagsposter som erfordras i anledning av vad i statsrådsprotokollet förordats.

Propositionen.

I överensstämmelse med de av 1952 års riksdag godkända allmänna riktlinjerna för anställnings- och avlöningsförhållandena för viss biträdespersonal föreslås i propositionen ändrad lönegradsplacering för kontorspersonal vid ett antal verk och institutioner. Riktlinjer framlägges även rörande placeringen i lönegrad av personal i hålkortsarbete. I anslutning härtill föreslås ändrad lönegradsplacering för viss sådan personal. Förslagen, som i princip är avsedda att genomföras från och med den 1 juli 1953, beräknas medföra en kostnadsökning per år för löner med i runt tal 100 000 kronor.

I vad avser *biträdespersonal* grundar sig förslaget i propositionen på förslag av 1947 års biträdesutredning jämte däröver avgivna yttranden. Förslagen har granskats med utgångspunkt från de av riksdagen godkända allmänna riktlinjerna för anställnings- och avlöningsförhållandena för biträdespersonal. Biträdesutredningens och departementschefens förslag till ändrad lönegradsplacering framgår av den till propositionen hörande *bilagan A*, till vilken utskottet får hänvisa.

I fråga om *hålkortspersonal* har till grund för de i propositionen upptagna förslagen lagts en inom civildepartementet upprättad promemoria,

¹ *Bihang till riksdagens protokoll 1953. 6 saml. Nr 91—93.*

vari framlagts förslag till placering i lönegrad av tjänster för maskin- och stanspersonal i hålkortsarbete, jämte däröver avgivna yttranden. Beträffande innehållet i promemorian och remissyttrandena samt departementschefens yttrande får utskottet hänvisa till propositionen, s. 5—12. Ifrågakommande lönegradsförslag har sammanfattats i den till propositionen hörande *bilagan B*.

Motion.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herr *Nihlfors m. fl.* väckt motion (II: 500), vari hemställts, att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 134 måtte besluta, att för hålkortspersonal (stansoperatörer och maskinoperatörer) skall enligt vederbörande myndighets bestämmande tillämpas högst lönegrad Ce 10, därvid på det tidigare rekryteringsstadiet för stanspersonal tillämpas den reglerade befordringsgången för skriv- och kontorsbiträden och för maskinpersonal den löneställning, som gäller för expeditionsvakter m. fl.

Beträffande motiveringen för nämnda yrkande får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet.

Vad först angår *biträdespersonalen* vill utskottet framhålla, att förevarande proposition är den fjärde i ordningen bland dem som grundats på förslag av 1947 års biträdesutredning. Av departementschefens uttalande i annat sammanhang framgår att biträdesutredningens arbete numera är i huvudsak slutfört.

Vid sin granskning av de i förevarande proposition framlagda detaljförslagen angående lönegradsplacering av biträdespersonal har utskottet uppmärksammat, att departementschefens förslag i fråga om verk och myndigheter under fjärde huvudtiteln i avsevärd utsträckning innebär avsteg från det av biträdesutredningen framlagda. Någon särskild motivering härför har icke i propositionen förebragts. Enligt vad utskottet inhämtat sammanhänger berörda förhållande delvis med den pågående rationaliseringsverksamheten vid försvaret, något som ansetts böra medföra särskild försiktighet vid bedömningen. Departementschefen har anslutit sig till ett uttalande av biträdesutredningen att möjlighet till omprövning av löneställningen i vissa fall bör föreligga, sedan ändrad organisation genomförts. Utskottet vill för egen del allenast framhålla, att löneställning och befordringsförhållanden för biträdespersonal inom försvaret givetvis bör så vitt möjligt i det hela motsvara vad som gäller inom statsförvaltningen i övrigt.

Vad därefter beträffar det avsnitt av propositionen som avser *hålkortspersonal* innebär förslaget att den för skriv- och kontorsbiträden tilläm-

pade beföringsgången skulle liksom f. n. användas för stansoperatörer och tillika utnyttjas för s. k. fasta maskinoperatörer. Av det i propositionen lämnade referatet av remissyttrandena framgår att ett flertal myndigheter främst i fråga om maskinpersonal påyrkat högre löneställning än enligt den reglerade beföringsgången. Vad som härvid främst uppmärksammas är den sänkning av löneställningen för maskinpersonal, som i vissa fall blir följderna av den i propositionen förordade lönesättningen — en sänkning som emellertid i viss mån kompenseras av införandet av beförings-tjänster.

Utskottet har vid sin granskning av det föreliggande förslaget funnit sig kunna tillstyrka detsamma. Utskottet vill emellertid framhålla, att anledning finnes att med uppmärksamhet följa utvecklingen inom förevarande område, icke minst med hänsyn till ovissheten om den omfattning i vilken mera komplicerade maskintyper kommer att utnyttjas. I viss mån kan med hänsyn härtill det föreliggande förslaget betraktas som ett provisorium. Vad frågan om normalgraden angår sammanhänger denna f. ö. med spørsmålet om löneställningen för kontorsbiträden, som varit föremål för förhandlingar mellan 1949 års tjänsteförteckningskommitté och vederbörande personalorganisationer utan att överenskommelse träffats.

I anslutning till det anförda får utskottet beträffande det i motionen II: 500 framställda yrkandet uttala, att utskottet finner sig böra avstyrka detsamma.

I fråga om ett par detaljer i den till propositionen hörande bilagan B får utskottet anföra följande. Enligt förslaget skulle en tjänst i 22 lönegraden vid flygförvaltningen utgå i samband med uppflyttning av en annan tjänst från 19 till 23 lönegraden. Enligt vad utskottet inhämtat är förstnämnda tjänst en extra tjänst som ej f. n. utnyttjas för flygförvaltningens behov. Den till 23 lönegraden uppflyttade tjänsten skulle enligt förslaget benämnas byråassistent. I enlighet med de vid tjänsteförteckningsrevisionen tillämpade principerna synes i detta fall benämningen assistent vara att föredraga.

Utskottet har uppmärksammat att i förteckningen i nyssnämnda bilaga B icke medtagits tjänster vid statistiska centralbyråns maskincentral. En ytterligare undersökning har nämligen ansetts påkallad med hänsyn till att vissa tjänstemän vid nämnda central i stället för löneplanslön uppbär särskilda arvoden. I anslutning härtill vill utskottet endast ifrågasätta, om tillräcklig anledning till särställning i lönehänseende föreligger i fråga om denna personal.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 500,

1. bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i de för berörda myndigheter gällande personalförteckningarna,

som framgår av de i statsrådsprotokollet över civilärenden för den 13 mars 1953 återgivna detaljförslagen;

2. bemyndiga Kungl. Maj:t att meddela de övergångsbestämmelser, som kan påkallas vid genomförandet av nämnda förslag;

3. bemyndiga Kungl. Maj:t att för budgetåret 1953/54 medge de överskridanden av maximerade anslag och anslagsposter, som erfordras i anledning av vad i nämnda statsrådsprotokoll förordats.

Stockholm den 28 april 1953.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar Karl Andersson, Ohlon, fröken Andersson, herrar Leander, Pålsson, Näsström, Sundelin, Bergh, Einar Persson, Ragnar Persson, Edvin Thun, Bergman, Lodenius, Erik Svedberg och Eric Holmqvist; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Ward, Ståhl, Lindholm, Eriksson i Sandby, Staxäng, Widén, Onsjö, Thapper, Nihlfors, fru Ericsson i Luleå, herrar Gustafsson i Stockholm, Svensson i Stenkyrka, Almgren och fröken Ager.

Reservation

av herr *Nihlfors*.